SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
TÉMA OTCE VE FOTOGRAFII

Opava 2018 Bc. Dominik Bachůrek

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Bc. Dominik Bachůrek
Tvůrčí fotografie

TÉMA OTCE VE FOTOGRAFII

THE FATHER'S THEME IN PHOTOGRAPHY

Teoretická bakalářská práce

Opava 2018

Vedoucí práce: doc. Mgr. MgA. Tomáš Pospěch, Ph.D.
Oponent: MgA. Mgr. Ondřej Durczak

Abstrakt:

Cílem bakalářské práce je vymezit pojem otcovství ve formě fotografie na základě různých pohledů, které toto širší téma pojímá. Ocitl jsem se před dvěma lety v roli otce a v průběhu života jsem si uvědomoval důležitost a význam této role. Zároveň jsem pochopil hlubší vztah mezi mnou a svým otcem. Otevřela se nová rovina vnímaní mezilidských vztahů. Kde jinde by je muž mohl nacházet než právě u svého otce. Od raného dětství je právě on prvním příkladem, jak se muž projevuje. Začal jsem se tedy zajímat o vztahovou rovinu otce a syna, která mě v konečné fázi dovedla k tématu v kontextu fotografie. Práce je rozdělena na čtyři pohledy, v nichž autor využil média fotografie pro zobrazení svého otce.

Klíčová slova:

Otec, otcovství, dítě, syn, dcera, fotografie, Avedon, Anderson, Barney, Billingham, Borowick, Carucci, Michals, Frenczak, Holly, Koudelka, Leibovitz, Markosian, Ocelková, Richardson, Sancari, Siderski, Steinerová, Sultan, Summerfield, Štreit, Toledano, Trojan, Tyndyk

Abstract:

The aim of the bachelor thesis is to define the concept of fatherhood in the form of photography from different perspectives that includes this extensive theme. I found myself in father's role two years ago, and during this time I understood the importance of this role. At the same time, I understood the deeper relationship between me and my father. A new plane of perception of interpersonal relationship. Where else could a man find it than just with his father. From the early childhood, it is just the first example of how a man manifests himself. So I started to look at the relationship between father and son, which finally brought me to this topic in the context of photography. The work is divided into four views, as the author used the photo media to show his father.

Key words:

Father, paternity, child, son, daughter, photography, Avedon, Anderson, Barney, Billingham, Borowick, Carucci, Michals, Frenczak, Holly, Koudelka, Leibovitz, Markosian, Ocelková, Richardson, Sancari, Siderski, Steinerová, Sultan, Summerfield, Štreit, Toledano, Trojan, Tyndyk

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: **2017/2018**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Bc. Dominik BACHŮREK**
Osobní číslo:	**F120463**
Studijní program:	**B8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obory:	**Tvůrčí fotografie**
	Tvůrčí fotografie
Název tématu:	**Téma otce ve fotografii**
Téma anglicky:	**The father's theme in the photography**
Zadávající ústav:	**Institut tvůrčí fotografie**

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je vymezit pojem otcovství ve formě fotografie z rozličných pohledů, které toto širší téma pojímá. Ocitl jsem se před dvěmi lety v roli otce a v průběhu života jsem si uvědomoval důležitost a význam této role. Zároveň jsem pochopil hlubší vztah mezi mnou a svým otcem. Otevřela se nová rovina vnímaní mezilidských vztahů. Dále jsem narazil na psychologické výzkumy, které hovoří o ztrátě mužství u chlapů a především jejich mužských vzorů. Kde jinde by je muž mohl nacházet, než právě u svého otce. Od ranného dětství je právě on prvním příkladem, jak se muž projevuje. Začal jsem se tedy zajímat o vztahovou rovinu otce a syna, která mě v konečné fázi dovedla k tématu v kontextu fotografie. Práce je rozdělena na čtyři pohledy, jak autor využil média fotografie pro zobrazení svého otce.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

[1] AVEDON, Richard, History [online]. Dostupné z: https://www.avedonfoundation.org/history/
[2] AVEDON, Richard, ?Jacob Israel Avedon? (1974),[online]. The ASX Team. 8 April, 2011. Dostupné z: http://www.americansuburbx.com/2011/04/richard-avedon-jacob-israel-avedon-1974.html
[3] TOLEDANO, Phillip. Days with my father. Sydney: Hachette Australia, 2010. ISBN 9780733625510
[4] BIRGUS, Vladimír. Rafa Siderski: Odejít - zůstat. FOTO 26/2016, 44-49. ISBN 9771805333006

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Mgr. Tomáš POSPĚCH, Ph.D.**
Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání bakalářské práce: **17. dubna 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. dubna 2018**

prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 17. dubna 2018

Prohlašuji, že jsem práci vykonal samostatně a použil pouze citované zdroje. Souhlasím se zveřejněním práce formou zařazení do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě a knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetové stránky Institutu tvůrčí fotografie.

Bc. Dominik Bachůrek

Ve Zlíně dne 25. dubna 2018

PODĚKOVÁNÍ

Chci poděkovat především svému tátovi za možnost být na tomto světě, své partnerce Vendule za trpělivost, podporu a to, že můžeme mít společně rodinu. Taky své dceři Stelle za inspiraci k tématu, které mohu zakusit na vlastní kůži. Dušanu Wolfovi za grafickou úpravu přebalu. A Tomáši Pospěchovi za konstruktivní vedení práce.

Děkuji.

OBSAH

ÚVOD

1. POZNÁNÍ

2. RODIČE

3. KDYŽ OTEC ODCHÁZÍ

4. OJEDINĚLÉ FOTOGRAFIE OTCŮ

ZÁVĚR

POUŽITÉ ZDROJE

JMENNÝ REJSTŘÍK

ÚVOD

Cílem bakalářské práce je vymezit pojem otcovství ve formě fotografie z rozličných pohledů, které toto širší téma pojímá.
Ocitl jsem se před dvěma lety v roli otce a v průběhu života jsem si uvědomoval její důležitost a význam. Zároveň jsem pochopil hlubší vztah mezi mnou a svým otcem. Otevřela se nová rovina vnímaní mezilidských vztahů. Dále jsem narazil na psychologické výzkumy, které hovoří o ztrátě mužství u chlapů a především jejich mužských vzorů. Kde jinde by je muž mohl nacházet než právě u svého otce. Od raného dětství je právě on prvním příkladem, jak se muž projevuje. Začal jsem se tedy zajímat o vztahovou rovinu otce a syna, která mě v konečné fázi dovedla k tomtuto tématu. Práce je rozdělena na čtyři úhly pohledu, v nichž autor využil média fotografie pro zobrazení svého otce.

První rovinou je téma poznání. Jedná se o pochopení, znovuobjevení nebo prohloubení vztahu s otcem. Mnohdy se jedná o náročné příběhy, kdy fotograf, v tomto případě spíš dítě, hledá cestu zpět ke svým kořenům. Začíná vnímat důležitost tohoto kroku jak pro sebe, tak i pro svého rodiče. Nejedná se o cestu lehkou, dalo by se mluvit o jisté katarzi, nicméně ve většině případů dochází k jistému vnitřnímu osvobození a přijetí. K autorům, kteří se díky fotografii přiblížili k otci, patří Richard Billingham, Diana Markosian, Petra Steinerová, Pawel Frenczak a Tomasz Tyndyk.

V další rovině tématu je ukázán otec jako rodič. Na fotografiích jsou buď oba rodiče, nebo soubor vznikal o otci a následně matce samostatně. Mezi přední autory patří Eleanor Carruci, Petra Ocelková, Tomáš Trojan, Tina Burney, Larry Sultan, Terry Richardson a Paddy Summerfield.

Nejvýraznějším motivem znamená odchod blízkého člověka. Ve většině případů je očekáván konec otcova života a fotografie se stává médiem, zachycující poslední vzpomínky společných chvil s nejbližším. Nancy Borowick, Richard Avedon, Phillip Toledano, Christopher Anderson, Michaela Holly, Rafał Siderski a Mariela Sancari jsou autory, které spojuje téma odchodu. K němu každý z nich přistupuje zcela rozdílným způsobem. Od portrétních fotografií ve studiu ze strany Avedona, nebo

z domácího prostředí otcova bytu ze strany Toledana. Anderson k němu přistupuje formou barevného dokumentu, Borowick se naopak u svého dokumentu oproštuje od barevného podání, Holly, která volí zejména statické záběry, během tvorby ani netušila, jaký závěr bude její práce skrývat. Zároveň je potřeba zmínit ještě dva autory, kteří se díky fotografii snaží více pochopit odchod svého otce, a to retrospektivně. Rafal Siderski, který přišel o tátu
v raných letech, se zpětně dívá na zásadní událost formou rodinného archivu, společně
s tvorbou portrétů svých nejbližších. Jiným způsobem se vyrovnává se smrtí otce
i autorka Mariela Sancari, která nechtěla vidět tělo zesnulého. Proto vyhledala cizí muže v letech, které by odpovídaly stáří jejího otece, kdyby žil, a portrétovala je
a sestavila do formy diptychu, triptychu.

Závěrečná část je zaměřená na autory, kteří vytvořili samostatné fotografie, ale přitom nevznikl ucelený soubor. Autoři řadící se do čtvrté části jsou Michals Duane, Annie Liebovitz, Jindřich Štreit a Josef Koudelka.

1. POZNÁNÍ

Otcem se muž nerodí, ani se v něj fyzicky nezmění v průběhu těhotenství, natož porodem. Pravým otcem se pro své dítě stává až v průběhu výchovy. Jedná se o proces vzájemného se učení, spojený i s mnoha pády, které si dítě v sobě nese celý život. Ať už se jedná o nepřítomnost otce v rodině, nebo nezvládnutí sociální situace a následném řešení problému útěkem k alkoholu, vždy jsou to pro dítě zásadní momenty. Mnohdy trvá léta, než téma otevře a podívá se mu přímo do očí. V průběhu zpracování této práce jsem oslovil i několik předních českých autorů a v jednom případě bylo téma natolik citlivé, že o něm nebyl schopen mluvit. Což je také v pořádku, je zkrátka vidět, že se rozhodně nejedná o téma lehké, dalo by se říci, že je jedno z nejzákladnějších a zároveň nejcitlivějších v životě. Odráží totiž náš život. Rodiče nám předurčují základní návyky, nicméně je také na nás, jak s nimi v životě naložíme. A právě v části „poznání" se autoři otevřeli životní situaci, ve které se nacházeli. Snažili se jí porozumět a to nejen kvůli pochopení vlastního otce, ale i kvůli sobě. Mnohdy jejich životní situace nebyla lehká a museli se s ní vnitřně vyrovnávat. A díky fotografii si byli schopni zachovat jistý nadhled nad celou situací a dojít až do pomyslného konce. Konce, který jim dal pochopení celé situace. Dalo by se říci, že fotografie v tomto případě sloužila jako forma arteterapie. Autoři se snaží přiblížit a pochopit svého otce, ať už se jedná o projevy alkoholismu, opuštění rodiny v mladém věku dítěte, nebo zásadní rozhodnutí, jako změna pohlaví. Zmáčknutím spouště tak otevírají dveře, které je vedou na cestu porozumění.

Richard Billingham, Untitled, 1994-96

1.1 Richard Billingham – Ray

Richard Billingham je narozený 25. září 1970 a působí jako fotograf, umělec, filmař a učitel umění. Jeho tvorba je zaměřená na rodinu, místo kde vyrůstal ve West Midlands a dále také na krajiny. Studoval malbu a zpočátku byl spíše malířem než fotografem. Až v 19 letech vzal do ruky jednoduchý fotoaparát a tehdy se začal vyjadřovat skrze médium fotografie. Studoval na umělecké škole v Bournville College a po večerech pracoval v Kwik Save supermarketu, kde doplňoval regály. To vše, aby si vydělal na cestu, kterou se vydal. Na prvním snímku, který vytvořil s fotoaparátem zakoupeným na úvěr, když přesvědčil prodejce, že je zaměstnán jako knihovník, byly kačeny a husy z parku. Zkrátka jen aby viděl, zda vyjdou. Poté už trénoval hledáček na svém otci Rayovi. Z jednoho prostého důvodu, jeho otec byl totiž alkoholik. Nejdříve si zkoušel rychlé skici štětcem, ale když zjistil, že má na malbu 20 minut, než mu opět otec usne, záhy přešel na fotografii. V prvním případě chtěl zaznamenat skutečnost, aby ji následně mohl namalovat. Vytváří tak výpoveď o muži, který díky alkoholu prodal dům a dlouhé dny trávil sám v pokoji jen s rádiem a lahví kořalky. Billingham tedy nachází svého otce v situacích, kdy sedí bezvládně na zemi, nebo se jedná o dynamické scény připomínající díla Salvadora Dalího. Ostatně jak již bylo zmíněno, Billingham vychází z principů malby, která je pro něj zásadní. Přiznává, že nesledoval práce ostatních fotografů. Co se fotografií týče, přistupuje ke svému otci poněkud odměřeně. Možná, že se jedná o jistou psychickou obranu vzhledem k situacím, které se odehrály. Když o svém otci hovoří, nebo o fotografiích s ním spojenými, jedná se spíše o popis události, než o konfrontaci se svými pocity, prožitky, dojmy a nebo o vztahu s otcem. Není ale vyloučeno, že uvnitř dochází k hlubokým pohnutkám, nicméně na veřejnosti tomu tak není. Na snímcích střídá denní a zábleskové světlo ani ne proto, že by to byl cílený záměr, jako spíš že levné fotoaparáty, na které Billingham fotil, měly pouze automatický režim nastavení. Vytváří tak zcela subjektivní a velmi otevřený dokument a v roce 1996 vydává knihu Ray's a Laugh, která v konečném znění byla v roce 2001 nominována na Turnerovu cenu.

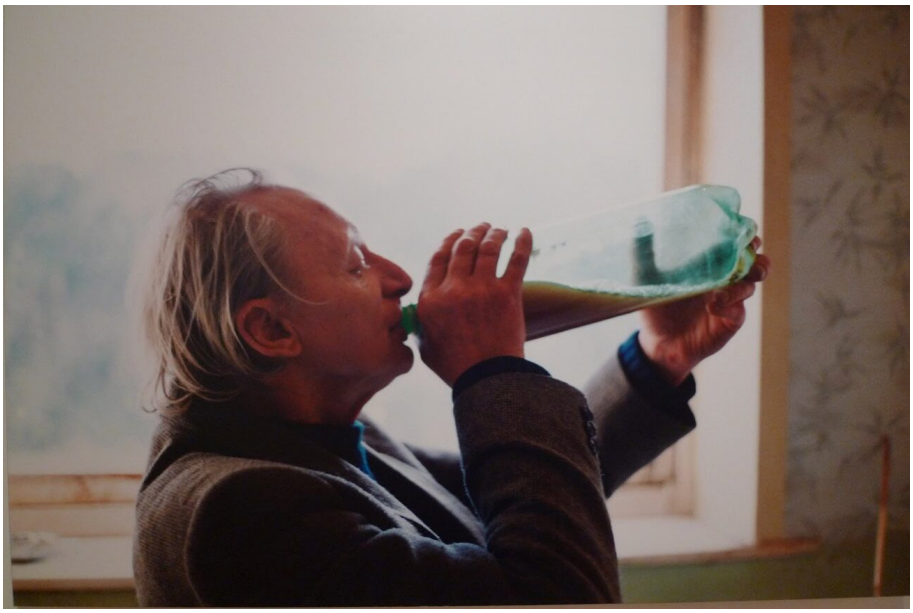

Richard Billingham, Z cyklu Ray, 1994-1996

1.2 Petra Steinerová – Táta

Petra Steinerová se narodila v roce 1980 v Praze. V letech 1994–1998 studovala obor fotografie na Michael´s Fine Art School of Photography v Middletownu, v letech 1999–2005 na pražské FAMU a v roce 2002 absolvovala půlroční stáž na londýnské Middlesex University. Její fotografický cyklus Táta pojednává o změně sexuální identity. Autorka rámuje na negativ čtvercového formátu situace z otcova běžného života. Kloubí portrétní fotografie spolu s motivy zátiší, jako například pořad v televizi, bulvární noviny s titulem „Tohle je jejich syn", umělý motiv západu slunce. Vše dohromady odráží otcův charakter a celou životní etapu, ve které se nachází. Fotografovala také nečetné chvíle, kdy se rodina opět setkává u stolu. Fotografií přibývalo, získávaly na přesvědčivosti. Jejich síla se ukazuje v tom, že vznikají v prostoru, který zůstává osobním. Tyto fotografie nešokují, přestože pojednávají o tématu, které bylo ještě nedávno zcela tabuizováno. Petra Steinerová za soubor „Táta" získává třetí cenu ve fotografické soutěži Frame v roce 2006 k tématu manipulace.

Petra Steinerová, Z cyklu táta, 2005-2007

Petra Steinerová, Z cyklu táta, 2005-2007

1.3 Paweł Frenczak – Father and Son – A New Story

Paweł Frenczak se narodil v roce 1985, žije a pracuje ve Varšavě, Polsku. Vystudoval Institut tvůrčí fotografie v Opavě a Vratislavskou univerzitu. Ve své volné tvorbě se věnuje dokumentární fotografii a v komerční jsou jeho doménou sport a portrét. Soubor „Father and Son – A New Story" se dostává k citlivému tématu, které odkrývá staré rány. I z jeho předešlé tvorby, kdy dokumentoval zápasníky v ringu nebo kick boxery je patrné, že se sám objevuje v drsném prostředí, kde je ochotný rány nejen dávat, ale i přijímat. Staví se před zásadní téma vztahu se svým otcem a poznává své vzpomínky hlouběji. Dívá se na ně bez přikrášlení a snaží se je pochopit. Ostatně nejlépe soubor vystihují slova samotného autora: „*Tato série fotografií vypráví příběh o obtížném vztahu mezi otcem a synem. Je to pokus o vyprávění příběhu znova a zároveň druh terapie. Vztah mezi otcem a synem byl, stejně jako znamení Jing a Jang, plný lásky současně s nenávistí. Pořád se ve snech vracely situace a místa z dětství, jevící se jakoby neuzavřené rány, které někdo v budoucnosti zašije. Často jsem navštěvoval místa, která si pamatuji od doby dětství, abych pochopil vztah se svým otcem, jeho chování a vyvolal vzpomínky na polovičně šťastné dětství. Hledal jsem symboly, které by mohly ukázat, jak jsem vnímál svého otce a jak teď dokážu popsat všechno, co jsme spolu prošli. Tyto fotografie jsou obtížnou cestou do minulosti, která končí happy endem."*[1]

Paweł Frenczak, Father and Son – A New Story, nedatováno

[1] Paweł Frenczak, text z explikace k souboru „Father and Son – A New Story"

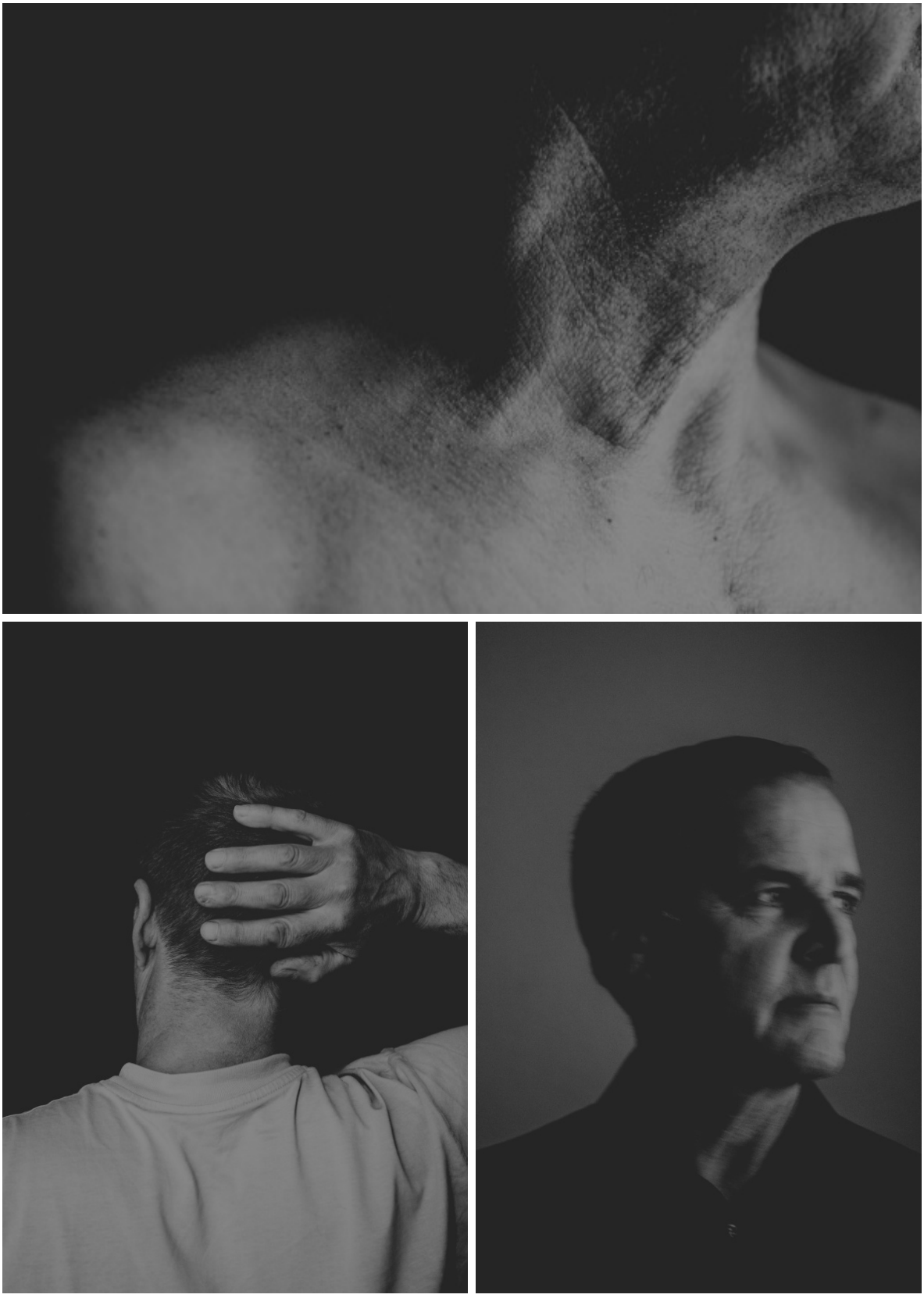

Paweł Frenczak, z cyklu Father and Son – A New Story, nedatováno

1.4 Tomasz Tyndyk – The Garden Of Kings

Tomasz Tyndyk je filmový a divadelní herec. Absolvent National Film School v Lodži. V nynější době je studentem magisterského studia na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě, kde se představil zejména prací z prostředí divadla. Zároveň se prezentoval i souborem o svém otci, která nese název „The Garden Of Kings." Tomasz Tyndyk se vrací do dětství, kdy jeho otec nebyl přítomný a po mnohaleté odmlce nachází k němu opět cestu.

Ke svým fotografiím dodává: *„S mým fotoaparátem jsem následoval život bezdomovců, drogově závislých a alkoholiků, žijících v hlavním parku ve Varšavě (Saski garden), která před staletími bývala královskou zahradou. Veškeré snímky byly pořízeny právě tady. Rozhodl jsem se následovat tyto lidi, když jsem potkal mého otce alkoholika v parku, po 25 letech nepřítomnosti v mém životě. Každá návštěva v této ‚tajné zahradě' mě přiváděla zpět k mému otci, k mým temným pocitům a vzpomínkám na mého tátu, na můj počátek. Nečekaně jsem našel porozumění, odpuštění a soucit ke všem těm lidem, ztracených v bezvědomí."*[2] Je patrné, že podobně jako Paweł Frenczak, tak i Tomasz Tyndyk otevírá roviny vlastního stínu a nezavírá oči před svou minulostí. Mnohdy právě tyto momenty přijetí a usmíření přivádí nejen autora k životnímu porozumění a vnitřnímu osvobození.

[2] Tomasz Tyndyk, text z explikace k souboru „The Gardens Of Kings"

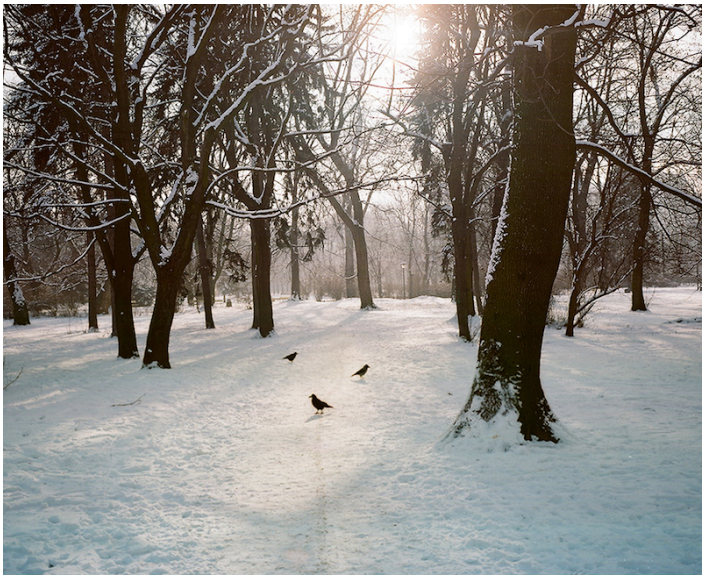

Tomasz Tyndyk, z cyklu „The Garden Of Kings”, nedatováno

1.5 Diana Markosian – My Father, The Stranger

Diana Markosian je arménsko-americká umělkyně, jejíž práce je zaměřena na objevování spojitosti paměti a místa. Narodila se v bývalém Sovětském svazu, a když byla dítě, její rodina emigrovala do Spojených států, ale bez otce. V roce 2010 obdržela magisterský titul na Columbia University Graduate School ze žurnalistiky a v roce 2016 byla nominována do prestižní fotografické agentury Magnum. Autorka je zaměřená zejména na válečnou fotografii, nicméně v roce 2013 začala odkrývat jedno z nejzásadnějších osobních témat. V sedmi letech emigrovali, jen s mámou a bratrem, do Spojených států a od té doby neměla kontakt se svým tátou. K samotnému projektu dodává: „*Většinu mého života nebyl můj táta nic víc než jen vystřižené místo v rodinném albu. Prázdná díra. Připomínka toho, co tam nebylo. Mám na něj pár vzpomínek z dětství. Jedna z nich je, jak společně tančíme v našem malém bytě v Moskvě. V další z nich odjíždí. Najednou zmizel na celé měsíce. Potom se nečekaně vrátil domů. A potom byla řada na nás, odešli jsme. Byl to rok 1996. Máma mě vzbudila a řekla, abych si sbalila věci. Řekla, že jedem na výlet a další den ráno jsme přijeli do našeho nového domova, Kalifornie. Nikdy jsme neřekli tátovi sbohem. Pro moji mámu bylo řešení, jak na něj zapomenout, jednoduché. Vystřihla ho z každé fotografie v rodinném albu. Ale ty vystřižené díry se pro mě stávaly ještě náročnější na to, abych zapomenula. Častokrát jsem přemýšlela nad tím, jaké je to mít otce."*[3] V roce 2013 se konfrontuje se svým největším strachem, když se tátu rozhodne najít. Odcestovala do Arménie, společně se svým bratrem, a nakonec se jim ho podaří najít. O šest měsíců později se Diana Markosian vrací a začíná s ním žít. Pro autorku se už nejedná o fotografický projekt, je to něco hodně osobního. Cítila se špatně, když se jí lidi ptali na otce, dokonce už sama rezignovala na odpověď: „*On umřel."*[3] Díky tomuto projektu objevila novou rovinu pojetí fotografie. Začala využívat principy arteterapie. Téma, které v sobě skrývala, je najednou schopna otevřít a pokračovat v něm hlouběji. Fotografie jí dala sílu pokračovat dál v momentě, kdy by normálně přestala. Její otec měl zrovna malou dcerku a pro autorku to znamenalo obrovskou bolest. *"Jaktože ona má právo mít otce, kterého já jsem mít nemohla? Člověk ve mně křičel utíkej pryč, ale fotografování mi dalo sílu zůstat, dalo mi účel, proč tam být. Mír, který jsem vrátila zpátky k naději,*

[3] Diana Markosian, záznam z youtube záznamu Joop Swart Masterclass

protože pro mě je naděje i vidět věci jinak, než jsem je viděla dřív. Vyrůstala jsem v nenávisti ke svému tátovi, nic jsem o něm nevěděla a nyní to byla možnost ho poznat takového, jaký je doopravdy, než ho znát jako muže z mámina vyprávění."[4] Ačkoliv se jedná o hodně osobní téma, plní i funkci univerzální. Autorka vnímá, že tento problém neřeší jako jediná, a proto svůj příběh dává jako příklad ostatním. Dokonce za ní chodili ocenění autoři z mezinárodní soutěže World Press Photo a svěřovali se, že mají stejnou zkušenost. Sama v závěru své práce dodává: *„Jsem velmi vděčná za to, že jsem mohla potkat svého otce."*[4]

Diana Markosian, z cyklu „My Father, The Stranger", 2013

[4] Diana Markosian, záznam z youtube záznamu Joop Swart Masterclass

Diana Markosian, z cyklu „My Father, The Stranger”, 2013

2. RODIČE

Dalším pohledem autorů na svého otce je skrze rodiče, kdy je fotograf dokumentuje oba. Otec je součástí rodiny a autor se nevymezuje jen na jedinou osobu. Mnohdy je vidět vzájemný partnerský vztah, kdy jsou portrétováni oba, jindy je na fotografii jen jeden z rodičů samostatně. Jindy můžeme vidět sociální poměry na základě věcí a prostředí, ve kterém se dotyční nacházejí. U Elinor Carucci a Petry Ocelkové je vidět blízký, mezilidský přístup, kdy vazby s rodiči jsou hodně úzké, což jde vidět nejen na fotografiích, ale i v textové explikaci k fotografiím. Autorky jsou součástí souboru a nevymezují se do ústraní. Dominují prvky osobních vazeb mezi rodiči. Tomáš Trojan vypichuje harmonický nesoulad mezi rodiči coby partnery. Vidí v něm společně soužití, nicméně bez vzájemné blízkosti. Můžeme v jeho přístupu vidět opačnou polohu již zmíněných autorek. Soužití v protipólu s míjením. Tina Burney odráží do svých fotografií vyšší společenské postavení. Stejně jako u Larry Sultana vidíme jistý společenský statut v oblečení, které portrétovaní nosí, nebo prostředí, které kolem sebe vytváří. U Sultana se ještě prolínají fotografie jak obou rodičů dohromady, tak samostatnými portréty jeho otce, Terry Richardson již plně oddělil dva světy rodičů a vytvořil samostatné knihy jednoduše pojmenované Mom & Dad. Je pravděpodobné, že oba jsou natolik dominantní osobnosti, že je není potřeba rámovat na jediný záběr. Jeho otec Bob Richardson je proslulý módní fotograf a matka Norma Kessler bývalá herečka. Kapitolu uzavírá Paddy Summerfield, který svým souborem navazuje na další téma, odchodu blízkého člověka. V jeho případě znázorňuje partnerský vztah rodičů, který díky vážné nemoci matky chladne a v konečném znění umírá i otec. Autor však i po odchodu rodičů s fotografováním pokračuje a zaznamenává prostředí, které se postupně mění.

2.1 Elinor Carucci

Narozena roku 1971 v Jeruzalémě, Izraeli. V roce 1995 absolvovala Bezalel Academy of Arts and Design v oboru fotografie a ještě v tomto roce se přestěhovala do New Yorku. Je zaměřená na portrétní fotografii a akt, kombinující autoportrét společně s portréty členů rodiny.

„Když jsem začala fotografovat tátu, poté co jsem se zaměřila na téma rodiny, zjistila jsem, že každý z členů má rozdílné limity a je jiná osobnost. Máma byla vůči mně vždy otevřená, ale u táty jsem cítila zábrany. Chápala jsem ho a respektovala."[5]

Carucci dále rozvádí spojitost fotografií, kde je vyfotografovaná se svým otcem a v druhém případě se svým mužem Eranem. Dává je obě do spojitosti, protože na obou z nich je patrná shoda výrazu a gesta jak otce, tak manžela, aniž by je tak chtěla fotografovat. Zároveň zmiňuje Freudovu teorii o výběru partnera, tedy že si ho vybíráme podle rodiče opačného pohlaví. Carucci fotografuje své rodiče od začátku své volné tvorby a zejména po příjezdu do New Yorku, kde měla problematický začátek, se ještě intenzivněji přiblížila ke svým rodičům a to nejen fotograficky. Sama vyznává tvrzení, že dobrá fotografie je jistou formou terapie.

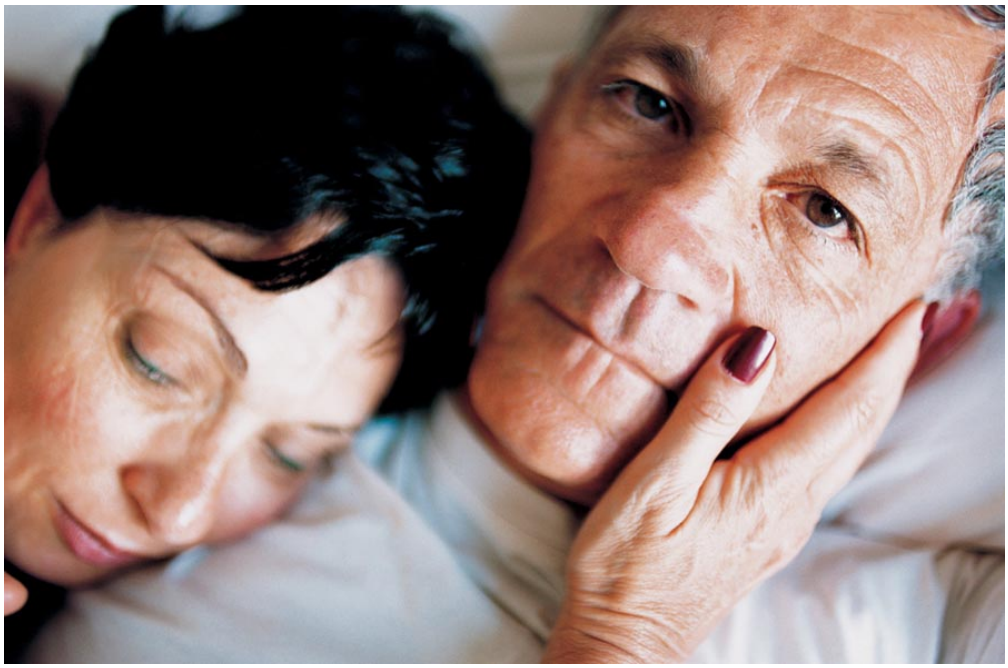

Elinor Carucci, Mum touches father, 2000

[5] Elinor Carucci, přednáška před vernisáží v Sasha Wolf Gallery

Elinor Carucci, My father and I, 1999

Elinor Carucci, PMS, 1997

2.2 Petra Ocelková – *21 LET OD SEBE A 35 LET SPOLU*

Petra Ocelková je fotografkou a učitelkou. Vystudovala Univerzitu Palackého v Olomouci se zaměřením na jazyky a nyní studuje opavský Institut tvůrčí fotografie. Ve své tvorbě se zaměřuje na témata spojená s rodinou ať už vlastní, soubory Bílá Vrána, nebo 21 let od sebe a 35 let spolu, tak i cizí a to v případě souboru Jedna, dvě. Autorčin poslední soubor „21 let od sebe a 35 let spolu" je výpovědí o značném věkovém rozdílu mezi tátou a mámou, ale zároveň i mezi dcerou, autorkou a tátou. Ukazuje skrze aranžované portréty vzájemný vztah, který je patrný z gest, postojů a výrazů obličeje. Petra Ocelková vystihuje fotografie krátkou explikací:

„Můj táta se narodil v roce 1939.
Když mu bylo 21 let, narodila se moje máma.
A když mu bylo 43, narodila jsem se já.
Od té doby jsou a jsme spolu.
Jejich vztah je jako každý
a přeci tak trochu jiný.
Mám štěstí. že někdv i mnoho let „od sebe" může znamenat ieště více let spolu."[6]

Petra Ocelková, 21 LET OD SEBE A 35 LET SPOLU, nedatováno

[6] Petra Ocelková, explikace k souboru 21 LET OD SEBE A 35 LET SPOLU

Petra Ocelková, 21 LET OD SEBE A 35 LET SPOLU, nedatováno

2.3 Tomáš Trojan – Rodiče

Tomáš Trojan je dokumentární fotograf zaměřující se na témata běžného života, víry, konzumu a rodiny. V posledním zmíněném tématu se dostává ke svým rodičům a dokumentuje jejich vzájemný vztah. Tráví s nimi čas v jejich bytě a odráží skutečnost, že manželé sice mohou žít spolu, ale zároveň si být navzájem vzdáleni. Tomáš Trojan k souboru dodává: *„Moji rodiče žijí po odstěhování všech svých čtyř dospělých dětí sami v bytě 4+1. Na jednu stranu je pro ně byt příliš velký, ztrácejí se v něm, na druhou stranu jsou na něj vázáni a nechtějí se z něj stěhovat. Manželé ve věku krátce před šedesátkou, unavení prací a unavení sebou navzájem, žijí v tom svém velkém bytě spolu a přece spíše vedle sebe, míjejí se, ale přesto potřebují cítit, že je s nimi doma ještě ten druhý. Situace mých rodičů je jistě velmi obyčejná a velmi běžná, právě proto se snažím svými fotografiemi nad onou každodenností zastavit a zamyslet."*[7]

Tomáš Trojan, Rodiče, nedatováno

[7] Tomáš Trojan, explikace k souboru Rodiče

Tomáš Trojan, Rodiče, nedatováno

2.4 Tina Barney – Theatre of Manners, The Europeans

Tina Barney se narodila v roce 1945 v New Yorku a od roku 1975 vytváří velkoformátové fotografie své rodiny a přátel. Barney patří do zámožné rodiny Lehman, její praděda, Emanuel Lehman, byl spoluzakladatelem investiční společnosti Lehman Brothers investment bank. Autorka se tedy pohybuje ve své zámožné rodině, která se stává hlavním motivem jejího tématu. Nevlastní otec Stephane Groueff, spisovatel a novinář, se stal předmětem několika fotografií. Ve většině případů je zobrazen ve spojitosti se svými syny, nebo zasazen do prostředí, které vypovídá o zámožnosti rodiny. V jejím případě se otec stává součástí souboru Theatre od Manners a zároveň souboru The Europeans i z důvodu, že sám pochází ze Sofie, Bulharska.

Tina Barney, Stephane & Polly, 1988

Tina Barney, Father & Sons, 1996

Tina Barney, Father & Son, 1990

2.5 Larry Sultan – Pictures From Home

Larry Sultan vyrůstal v San Fernando Valley, Kalifornii, která se stala inspirací pro několik jeho projektů. Jeho tvůrčí práce se mísí s dokumentární a inscenovanou fotografií a vytváří tak snímky s psychlogickou a stejně tak i fyzickou krajinou příměstského rodinného života. Sultánovou průkopnickou knihou a výstavou byl soubor Pictures from home (Obrázky z domova). Jednalo se o desetiletý projekt, v němž se hlavním motivem stali vlastní matka a otec. Zároveň zkoumá roli fotografa při vytváření rodinných mytologií. Sám Sultan dodává ke svým fotografiím: *„To, co mě vede k pokračování v této práci, je těžké pojmenovat, má to spíše více společného s láskou než se sociologií, protože jsem spíše součástí příběhu než svědkem a v tomto podivném a mizivém procesu práce, se vše mění: hranice se smazávají, vzdálenost krátí, arogance a iluze imunity slábne. Probouzím se uprostřed noci, ohromen a zoufalý. To jsou moji rodiče. Z tohoto prostého faktu se všechno odvíjí."*[8] Z fotografií, kde zachycuje každodenní život svých rodičů, vznikají také samostatné snímky Sultanova otce, které odraží jeho sociální postavení a zejména denní rituály a návyky. Kompozičně vycizelované záběry s citem pro barevnou souhru dodávají fotografiím estetickou kvalitu. Sultan tak podnikl, aniž by tušil, sondu do života svých rodičů a ukázal tak život vyšší třídy americké společnosti.

Larry Sultran, Practicing Golf Swing, 1986

[8] Larry Sultan, komentář ke knize „Pictures From Home"

Larry Sultran, z cyklu Pictures From Home, 1994-1996

2.6 Terry Richardson – Mom & Dad

Je módní, portrétní a dokumentární fotograf, který se narodil 14. srpna 1965 v New Yorku. Patří mezi nejznámější módní fotografy na světě a to nejen díky svým fotografiím, ale i vzhledem ke skandálům a obviněním ze sexuálního obtěžování, které se vázalo na jeho přístup k práci. Pracuje s přímým bleskem a charakterem jeho rukopisu je neutrální bílé pozadí. Před jeho fotoaparátem stály hvězdy jako Barack Obama, Amy Winehouse, Cameron Diaz, Kate Moss, nebo vytvořil zákulisní fotografie ze života Lady Gaga. S čím ale Richardson šokoval, byly fotografie velmi osobní, když vydal knihu s názvem Mom & Dad. Portrétoval své rodiče buď v běžných situacích, nebo se jednalo o aranžované záběry. Kniha se skládá ze dvou částí, kdy první patří jeho mámě a druhá tátovi. Richardsonův otec, Bob Richardson, byl úspěšným módním fotografem a nejspíš po jeho vzoru syn osedlal tento fotografický žánr. Fotografie otce jsou jednoduché a za použití blesku zaznamenává všední, někdy až provokující situace denního života. V některých případech se stává sám autor součástí záběru. Propojuje tak vztahovou rovinu z otce na syna. Soubor dokonce evokuje deníkový záznam. Nejedná se jen o fotografie portrétní, ale najdeme zde i odkaz na dopis, který psal otec svému synovi:

„Prosinec '99

Terry, chlapče – rok 2000 bude pro tebe obrat, peníze neznamenají nic. Pracovat — tvořit znamená vše. Jestli jsi umělec, nafoť první film jako mistrovské dílo, máš vše, co je třeba. Jsem jediný na této zemi, kdo po tobě nic nechce. Mám své vlastní nadání k tomu, aby mě trápilo. Nejlepší příběhy jsou strašně jednoduché + jedině ty je můžeš psát — Táta”[9]

[9] Bob Richardson, překlad z dopisu věnovanému synovi, Terry Richardsonovi

DECEMBER '99

TERRY BOY—
2000 WILL BE A
TURN-AROUND FOR
YOU, MONEY MEANS
NOTHING. WORKING +
CREATING MEAN ALL
IF YOU ARE AN ARTIST.
MAKE YOUR FIRST FILM
A MASTERPIECE. YOU
HAVE WHAT IT TAKES
I AM THE ONLY ONE
ON THIS PLANET WHO
WANTS NOTHING FROM
YOU. I HAVE MY OWN
GENIUS TO TORMENT ME
THE BEST STORIES ARE
TERRIBLY SIMPLE + ONLY
YOU CAN WRITE THEM—
DAD

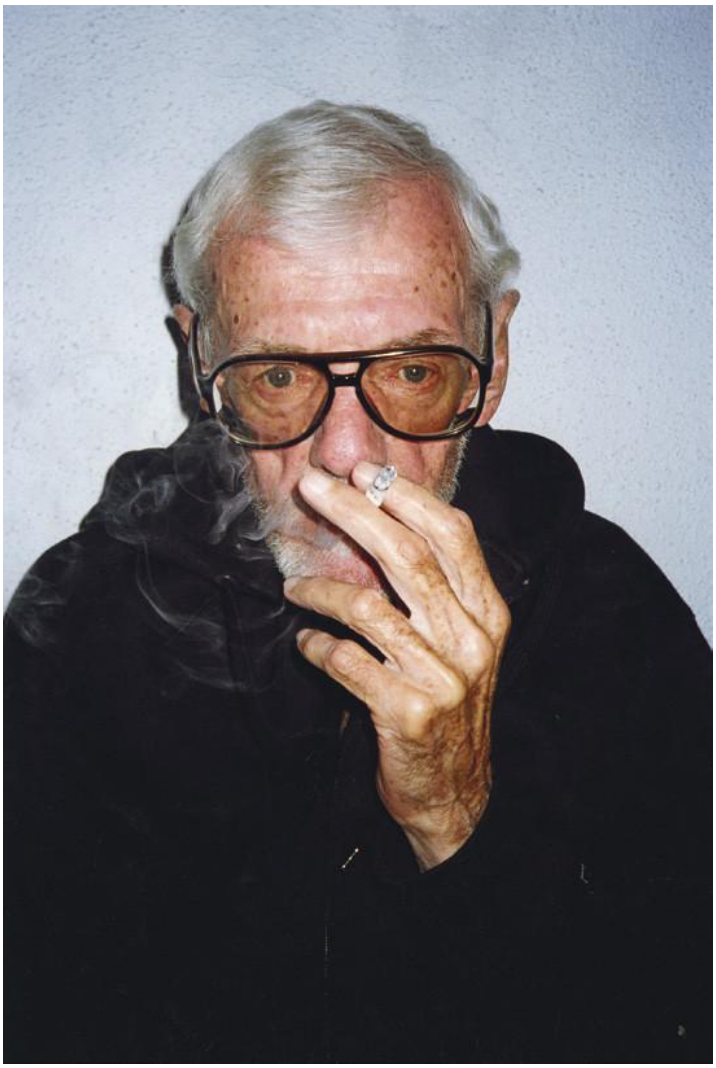

Terry Richardson, z cyklu Mum & Dad, nedatováno

2.7 Paddy Summerfield — Mother and Father

Paddy Summerfield je uměleckým fotografem, který celý svůj život pracuje v Oxfordu, Anglii. Fotografuje na 35mm formát s černobílým materiálem, kterým vytváří eseje a dokumentuje pouliční život. Jeho soubory jsou postaveny na velmi osobní rovině. Jedním z jeho nejcitlivějších témat se týkalo vlastních rodičů.

V souboru Mother and Father ztvárnil poetickým způsobem vztah rodičů, kdy jeho máma trpí Alzheimerovou chorobou a její muž se o ni stará. Dokumentuje tak své nejbližší od roku 1987 a vznikají každým rokem tisíce záběrů na film. Summerfield propojuje vztah dvou lidí, s prostředím zahrady, kde tráví většinu času. Záměrně fotografuje rodiče zezadu nebo s odvrácenou tváří, a to proto, aby dokument zobecnil natolik, že si ho může uplatnit každý na své rodiče. Poté co matka onemocní, stává se postupně uzavřenější a izolovanější od svého muže, který se s touto situací těžko vyrovnává. Sama říká: *„Svět nevypadá tak, jak vypadal dřív."*[10] Otec postupně ztrácí po 60 letech manželství vztah se svou ženou díky nemoci, nicméně i tak se o ni nadále stará. Když umřela, Summerfield dokumentuje otce dalších sedm let, než skonal i on. I tak nepřestává fotografovat a jeho poslední fází souboru je zarůstající zahrada, která se posupně přemění na divokou zeleň.

„V mojí eseji Mother and Father chci vytvořit vzpomínku, takže nic nebude zapomněno. Zkrátka jen říci svým rodičům, miluji vás."[10]

[10] Paddy Summerfield, záznam z prezentace k cyklu Mother and Father

Paddy Summerfield, z cyklu Mother and Father, nedatováno

3. KDYŽ OTEC ODCHÁZÍ

Téma úmrtí blízkého člověka je bezpochyby jednou z nejsilnějších událostí v životě. Jsou to okamžiky, se kterými se mnohdy těžko vyrovnáváme a mnohdy je potřeba čas na zpracování. V této části začala fotografie plnit funkci zachycení nenávratného okamžiku a stává se v tomto případě nezbytnou součástí autorovy životní situace. Skrze fotoaparát tak autoři zachycují poslední momenty života svého otce, který jim život dal. Téma otevírá Nancy Borowick, která navazuje na to předešlé, kdy dokumentuje boj s rakovinou u svých rodičů. Vytváří příběh o mezilidských vztazích otce a matky, kteří si udrželi svou partnerskou rovinu až do konce. Je to poněkud jiný příběh než u Paddy Summerfielda, kdy jeho rodiče nemoc rozdělila. Richard Avedon je autor, který svými portréty dokáže jít pod povrch. Dokáže lidi otevírat a vystihnout jejich pravou podstatu. U svého otce tuto schopnost potvrzuje nejen fotografií, ale i textem, kdy píše dopis tátovi se vzpomínkou na příběh z dětství. Reflektuje tak životní postoj a přístup k fotografii. Phillip Toledano se těžko vyrovnává s otcovou ztrátou paměti v důsledku úmrtí jeho ženy, Toledanovi matky. Vymýšlí pro otce imaginární příběh a svou situaci a vztah s otcem dokumentuje. Současně vytváří blog na internetu, kde sdílí svůj příběh. K jeho překvapení pochopí, že na světě je spousta lidí, kteří jsou ve stejné situaci. U Christophera Andersona je patrné širší vnímání života a vizuálních symbolů, které ho odrážejí. Odchod otce tvoří součást příběhu o malém synovi. Vzniká zde kontrast raného mládí a pozdního stáří, který je protkán symboly přírodních motivů. Jde tedy o výpověď zahrnující odkazy života, hravosti, lásky a také odcházení. U Michaely Holly byl původní záměr fotografování zcela jiný. Snažila se přiblížit a více pochopit svého otce, který byl příslušníkem veřejné bezpečnosti za totalitního režimu. V průběhu své práce však otec nečekaně umírá a ona tak zjišťuje, že vytvořila poslední fotografie jeho života. Rafał Siderski a Mariela Sancari mají jedno společné. Soubor vytvářeli retrospektivně vzhledem k tomu, že již neměli možnost se s otcem potkat. Každý z autorů se vyjadřuje originálním způsobem, ať už formou archivních fotografií ve spojení s portréty nejbližší rodiny, tak v případě Marieli Sancari formou portrétů cizích mužů, kteří věkově odpovídají již dříve zesnulému otci.

3.1 Nancy Borowick – The Family Imprint

Narodila se roku 1985 ve Spojených státech amerických. Ve fotografické činnosti se zaměřuje na humanitární a dokumentární fotografii. Absolvovala studijní program v oboru dokumentární fotografie a fotožurnalismus na International Center of Photography a je držitelem diplomu z Antropologie na Union College.

Nancy Borowick je fotografkou, která se zastává sociální tématiky. Mnohdy se jedná o náročné příběhy lidí, kteří buď prožívají vážnou nemoc (projekt The Solitude of Nadya), nebo jezdí do rozvojových zemí, kde dokumentuje tamější rozvojový stav (projekt 8 years with Maame K). V neposlední řadě také spolupracuje s magazíny International Herald Tribune, The New York Times – Lens Blog, CNN, National Geographic PROOF, Time Magazine, Photo District News, The Washington Post, Stern Magazine a Newsweek Japan. V roce 2014 ji zařadila společnost Lens Culture mezi 50 objevených talentů. Roku 2016 získala druhou cenu v dlouhodobých projektech v soutěži World Press Photo, dále cenu Arnolda Newmana a čestné uznání v soutěži NPPA.

Nancy Borowick se dlouhou dobu věnovala sociálním tématům, které měly humanitní základ, nicméně do života jí přišly události, které sama nečekala. V roce 2012 oznámili lékaři jejímu otci rakovinu slinivky břišní. Její máma se již s rakovinou prsu potýkala přes 17 let. Borowick dokumentovala závěrečný rok života svých rodičů, až dne 7. prosince 2013 její otec, Howie Borowick, podlehl těžké nemoci. „*Život je dar a nikdo mi nepředpověděl nesmrtelnost*"[11], řekl její otec pár měsíců poté, co mu diagnostikovali čtvrté stádium rakoviny slinivky břišní. Rodiče si zvolili prožít poslední měsíce spolu, aby si raději vytvořili nové zážitky, než zabředávali do svých problémů. Po odchodu otce se zhoršil i zdravotní stav matky a o necelý rok později, 6. prosince 2014, umírá. Nancy Borowick bere osud rodičů jako dar, který jí svou otevřeností a možností fotografovat, poskytli. Vytváří tak výpověď o závěrečné fázi života dvou lidí, která má být odkazem pro ostatní, k zachování mezilidských vztahů až do konce.

[11] Nancy Borowick v knize The Family Imprint vzpomíná na myšlenky svého otce

Nancy Borowick, z cyklu The Family Imprint, 2013-2014

3.2 Richard Avedon – Father

Richard Avedon (15. května roku 1923 – 1. října 2004) byl módním a portrétním fotografem, který se narodil a žil v New Yorku. Jeho zájem o fotografii začal již v útlém věku, kdy vstoupil do fotografického klubu Young Men's Hebrew Association (YMHA), když mu bylo dvanáct let. Avedon se připojil v roce 1942 k ozbrojeným silám během 2. světové války jako fotograf u americké obchodní lodi. Jak sám řekl: „*Mojí prací bylo dělat průkazkové fotografie. Musel jsem pořídit 100 000 podobenek, než mě napadlo, že se stanu fotografem.*"[12] Portrétoval členy posádky středoformátovou kamerou Rolleiflex, kterou mu daroval jeho otec. Po dvou letech služby na námořní lodi začal spolupracovat s Alexeyem Brodovitchem, ředitelem magazínu Harper's Bazaar, který si všiml jeho talentu. Zanedlouho se stal hlavním fotografem. Dále jeho spolupráce pokračovala pro Vogue, kde po odchodu z Harper's Bazaar v roce 1965 navázal spolupráci. Tady jeho působení trvalo 20 let. V roce 1992 se stal prvním stálým zaměstnancem na pozici fotografa v magazínu The New Yorker. Nejen že Avedon byl jeden z nejlepších komerčních fotografů na světě, vedle zakázek si dokázal vymezit prostor i na vlastní tvorbu. Bezpochyby jeho nejznámější soubor fotografií „In the American West" ukazuje portréty lidí amerického západu v jeho přirozené podobě. Avedon je důkazem, že při jeho komerčním zadání a volné tvorbě dokázal udržet vizuální linku, přičemž u osobního zpracování dokázal souboru fotografií dodat sociální, nebo mezilidský podtext.
V tomto duchu pokračoval i při fotografování svého otce Jacoba Israele Avedona. Otec na sklonku života bojuje s rakovinou a stává se modelem svého syna.
„Fotografický portrét je obraz člověka, který ví, že je portrétován. Lisette Model mi řekla, že má z fotografií, na kterých je můj otec, pocit, že jde o herecké představení. A já jsem s ní souhlasil. Všichni jsme herci. To je to, co děláme po celou dobu, ať už úmyslně, nebo ne. Je to cesta, jak říci o sobě druhým s naším záměřem o uznání. Věřím v herectví. Odizolovat jej nemusí nezbytně znamenat, že se dostanete blíž. Cesta, která v sobě kloubí prezentaci portrétované osoby do fotoaparátu a efekt odezvy fotografa na tento akt, je to, co znamená tvorbu portrétu. V této situaci to bylo komplikované a obohacující zároveň vzhledem k tomu, že během focení svého otce jsem použil vše, co jsem se doposud naučil při portrétování cizích lidí. Jeho

[12] Dochované myšlenky Richarda Avedona zveřejněné Nadací Richarda Avedona

oddanost byla způsob, jak chtěl být viděn a moje cesta, jak jsem ho viděl sám, nebyla jen skrze pocity o něm, ale o pocitech, jaké bych měl ke komukoliv jinému. Nejdříve pouze souhlasil, abych ho portrétoval, ale myslím, že po jisté době začal chtít i mě. Začal se na focení spoléhat, stejně jako já, protože se jednalo o způsob, kterým jsme si navzájem uvědomovali, kým jsme. Fotografoval jsem ho mnohokrát během posledních let jeho života, ale opravdu nikdy jsem se na fotografie nepodíval, dokud neumřel. Jak se zdá, tak jsou ty fotografie oproštěné od těchto momentů, uplně nezávislé na zážitcích při kterých vznikaly. Žijí si vlastním životem. Cokoliv se stalo mezi námi bylo důležité pro nás, nikoliv pro ty fotografie. Jejich obsah je samostatný a nějakým podivným způsobem bez nás obou."[13]

Avedon portrétuje svého otce fotoaparátem Rolleiflex společně s velkoformátovým přístrojem v ateliéru. Jedná se o poslední roky života portrétovaného.

[13] Richard Avedon vysvětluje celý proces při fotografování svého otce

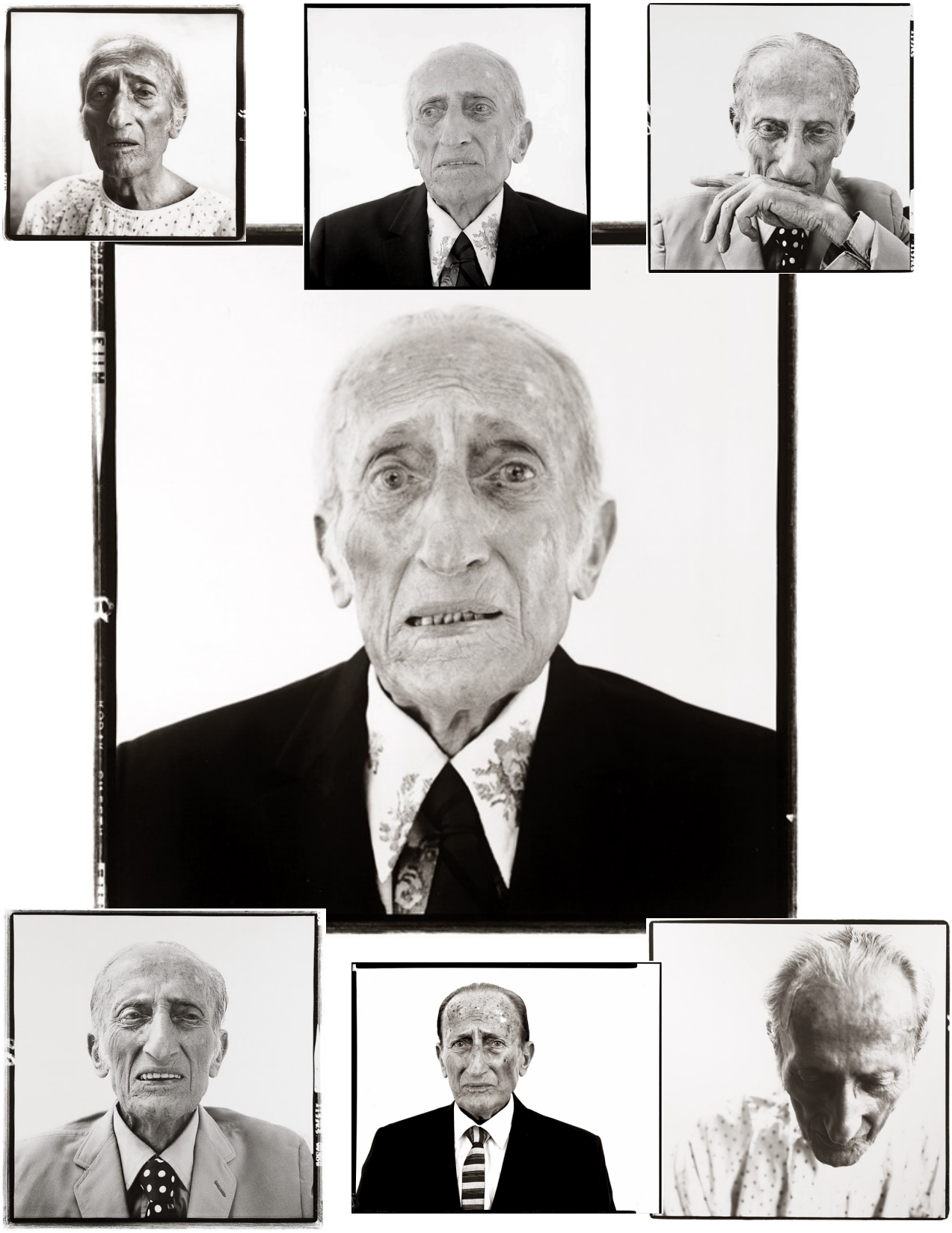

Richard Avedon, z cyklu Jacob Israel Avedon, 1969-1973

Zároveň píše svému otci dopis, kde reflektuje vzpomínku z dětství, na základě které odráží svůj přístup k fotografii, k životu.

„Dopis svému otci:
V roce 1970 jsem ukázal otci poprvé jeden z jeho portrétů, který jsem vytvořil o rok dříve. Byl raněný. Můj pohled na to, co znamená krása, byl velmi rozdílný od pohledu otce. Pokusil jsem se mu napsat vysvětlení.

Drahý otče,
píši tento dopis, protože telefonát se vytratí. Snažím se dát do slov to, co v sobě niterně cítím, ne pouze k tobě, ale k mojí práci a k tomu, co je mezi námi, ten nedefinovatelný otec a syn. Nikdy jsem nepochopil, proč jsem si uchoval to nejlepší co mám v sobě pro Stravinského, nikoliv pro mého vlastního tátu.
Na piánu ležela tvoje fotografie, na kterou jsem se díval každý den, když jsem vyrůstal. Byla ze studia Bachrach, byla hodně retušovaná a všichni jsme měli ve zvyku jí říkat „Smějící se Jack Avedon" – byl to rodinný vtip, protože to byla fotografie muže, kterého jsme nikdy neviděli, a muže, kterého jsem nikdy neznal. Po letech se mnou Bachrach vytvořil reklamu – Richard Avedon, fotograf – jako subjekt. Ta fotografie, na které jsem stál, byla stejná, jako ta tvá. Pokouším se o něco jiného. Když pózuješ, je to něco za úsměvem, který není tvůj. Jsi rozhněvaný, hladový a živý. Co v tobě cítím, je právě ta síla. Chci vytvořit portréty tak silné, jako jsou lidi. Chci, aby tvoje síla mnou projela, prošla skrze fotoaparát a zaznamenali ji i cizí lidé. Miluji tvou ctižádost a tvou kapacitu pro zklamání, to je v tobě stále živé, ostatně vždy tomu tak bylo. Vzpomínáš si, jak jsi mě učil jezdit na kole, když mi bylo devět? Napadlo tě to, myslím, když jsme byli o víkendu na výletě v New Hampshire, bylo léto, byli jsme na dovolené a ty jsi nosil pracovní oblek. Ukazoval jsi mi, jak jezdit na kole, když jsi spadl a já potom viděl tvůj obličej. Pamatuji si výraz, který jsi měl ve tváři. Měl jsem u sebe krabičku Brownie a tak jsem udělal snímek. Neber to jako omluvu. Rozumíš?
S láskou Dick"[14]

[14] Přepis dopisu Richarda Avedona korespondovaný jeho otci, který byl zveřejněný na Hey Festivalu 31. 5. 2014

3.3 Phillip Toledano – Days With My Father

Phillip Toledano, narozený v roce 1968, je britský fotograf, který žije a pracuje v New Yorku. Jako umělec pracuje s médii od fotografie k instalacím. Zaměřuje se na konceptuální témata, především s politicko-sociologickým charakterem. Toledano vytvořil tři monografie založené na jeho umělecké praxi a kniha „Days With My Father" byla přijata kritikou. Soubor je silný fotografický příběh, který dokumentuje poslední tři roky Phillipa Toledana s jeho otcem. Začal těmito slovy: „*Když moje máma zemřela, tak jsem si uvědomil, jak moc mě chránila před psychickým stavem táty. Nemá Alzheimerovu nemoc, ale ztrácí krátkodobou paměť a často neví, kde je. Vzal jsem ho na pohřeb, ale když jsme se vrátili domů, dokola se mě ptal, kde je moje máma. Musel jsem mu vysvětlovat, stále dokola, že zemřela. Byla to pro něj šokující zpráva. Proč mu o tom nikdo neřekl? Proč jsem ho nevzal na pohřeb? Proč ji nenavštívil v nemocnici? Neměl žádné vzpomínky ze zmíněných událostí. Po čase jsem si uvědomil, že nedokážu stále vysvětlovat, že jeho žena umřela. On si to už nepamatoval a to nás ničilo oba, neustálé připomínání její smrti. Rozhodl jsem se mu říct, že odjela do Paříže, aby se starala o bratra, který byl nemocný. A tam teď je. Je to deník o mém otci a vztahu nás obou. O dnech, kdy jsme byli spolu."*[15]

Toledano fotografuje svého otce v jediném bytě, kde se o něj stará. Mnohdy jsou záběry úsměvné, nejspíš se jedná o samotný odraz autorova přístupu. Toledano je optimista, při svých diskuzích na veřejnosti mnohdy hýří vtipem, který je mu vlastní. A právě proto dokáže pro tak náročné okamžiky života vytvořit fotografie s jistou dávkou humoru. On sám poznamenává, že se nejedná o výpověď přicházející smrti, ale o láskyplný dopis, který odkázal svému otci.

[15] Phillipa Toledano sdílí svůj příběh ve své knize Days With My Father

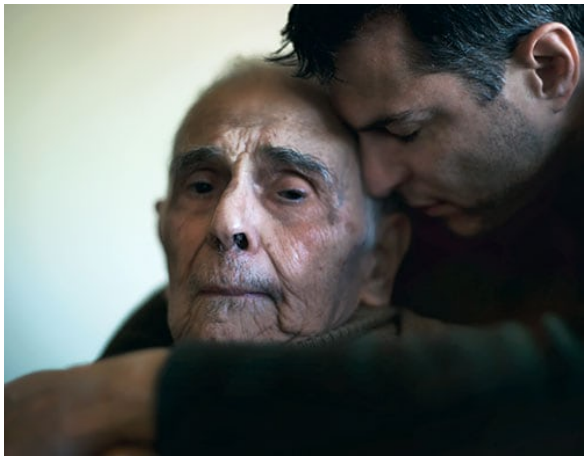

Phillip Toledano, z cyklu Days With My Father, nedatováno

3.4 Christopher Anderson — Son

Christopher Anderson se narodil v Kanadě v roce 1970 a vyrůstal v západním Texasu. První uznání za své fotografie získal v roce 1999, když se nalodil na ručně vyrobenou, dřevěnou loď s uprchlíky z Haiti, ve snaze doplavit se do Spojených států. Loď, která se jmenovala ‚Víra v Boha', ztroskotala v Karibiku. V roce 2000 získaly fotografie z této plavby zlatou medaily Roberta Capy. Anderson je členem fotografické skupiny Magnum a ve svém projektu „Son" dokumentuje raná léta svého syna Atlase společně s jeho ženou Marion. Zároveň konfrontuje dar zrození s druhou stranou mince a to umírání svého otce na rakovinu plic. Sám Anderson tento soubor nazývá *„Dokument o lásce a reakce na období života."* Dává do jedné roviny mládí a stáří a je si vědom, že když nové přichází, staré musí odejít. Jedná se o běžné momenty ze života, dalo by se říci, že soubor inklinuje k deníkovému záznamu, nicméně fotografie v některých případech zastávají vysoce estetickou rovinu. Tělo nahého syna, po kterém se line světlo, tvoří spíše zachycení tvaru než portrét dítěte. Zapařený sprchový kout, ve kterém stojí jeho žena se synem v náručí, umocňuje spíše pocitovou rovinu před racionální. A fotografie křížků na těle otce pro zaměření přístroje na léčbu rakoviny je odkazem na jeho blízký odchod. Symbolicky je i znázorněn odchod Andersonova otce, zatímco žena Marion a syn Atlas postávají stranou. Přihlížejí odchodu stáří, zatímco oni, jako další generace, pokračují dál ve svých životech. Stejný odkaz hledá autor i na přírodních motivech, kdy snímek zmrzlých větví propojuje část fotografií z léčby otcovy rakoviny, zatímco závěr souboru je znázorněný fotografií rozkvetlé sakury, která může mít za význam pomíjivost lidského života, stejně jako její květy mají krátké trvání, než opadnou. To, co v sobě nese Andersenův soubor, je být vnímavý ke každodenním okamžikům, které život přináší.

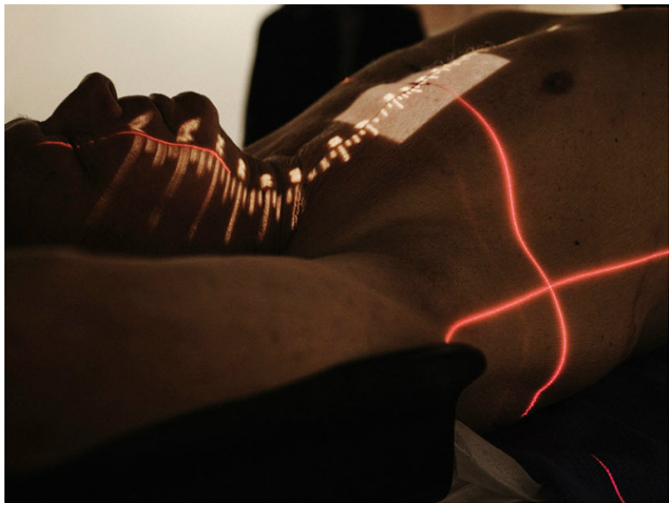

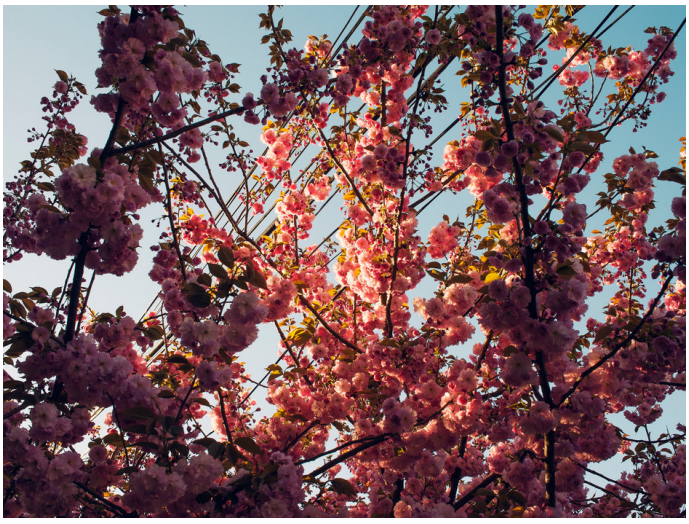

Christopher Anderson, z cyklu Son, 2008-2010

3.5 Michaela Holly – Otec

Michaela Holly je komerční fotografkou a studentkou Institutu tvůrčí fotografie. Ve své volné tvorbě pracuje na dlouhodobých tématech, která jsou úzce spojená s jejím každodenním životem. Pochopit své rodiče může být mnohdy úkol na celý život. Holly se skrze fotoaparát snaží reflektovat život svého táty, který byl dříve členem komunistické strany a policista – „příslušník veřejné bezpečnosti", nicméně po změně režimu se již nedokázal srovnat se skutečností, kterou obnáší demokracie. Autorka citlivě, avšak nikoliv kriticky, vytváří portrétní fotografie blízkého člověka, které propojuje s nalezeným zátiším sestaveným z léků na deprese, zaprášenou uniformu nebo odznaky, které již dávno přestaly plnit svou funkci. Odráží otcův uzavřený vnitřní svět, který nepřipouští změnu. Aniž by tušila, kam ji fotografování dovede, na konci souboru se střetává tváří v tvář náročné skutečnosti. Její otec umírá. Aniž mohla cokoliv tušit, je konfrotována s realitou, se kterou se těžko vyrovnává. Nemá potřebu zobrazovat zesnulého, ale symbolicky poukazuje na ukončení vztahu se svým tátou vymazáním kontaktu z mobilního telefonu. Zda-li to byla náhoda, nebo snad intuice, je otázkou, nicméně Holly se skrze fotografii přiblížila více svému tátovi a to v posledních dvou letech, které byly pro jejich vztah posledními.

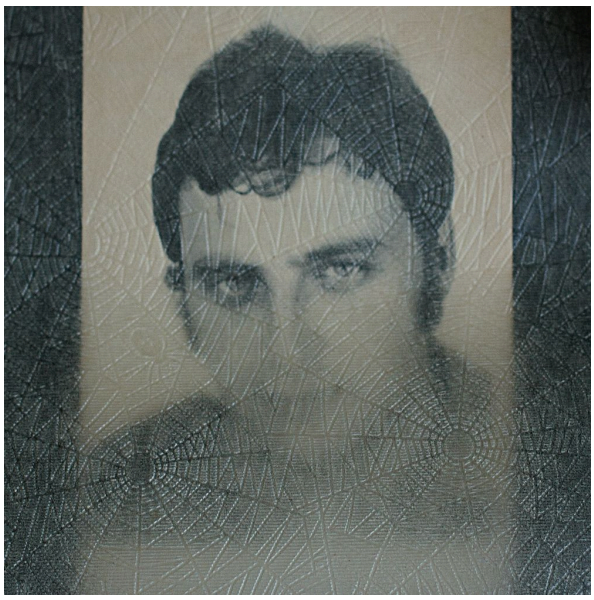

Michaela Holly, Vitalita, nedatováno

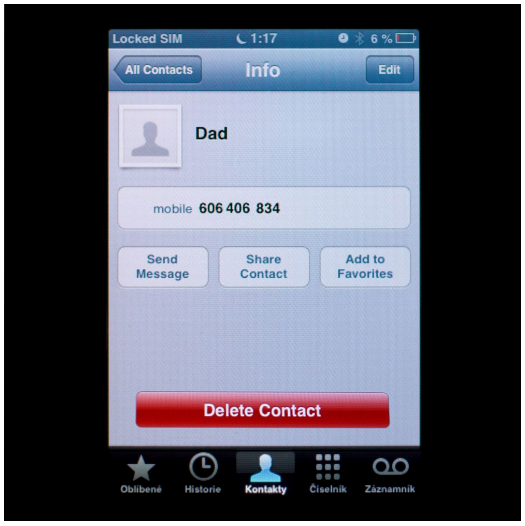

Michaela Holly, z cyklu Otec, nedatováno

3.6 Rafał Siderski – Leave Stay

Rafał Siderski, narozen 1984 v Bělostoku, Polsku. Vystudoval obor fotografie na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě a Kulturní pedagogiku na Bělostocké univerzitě.
V současné době pracuje jako fotograf na volné noze a studuje Ph.D. na Slezské univerzitě v Opavě. Již dříve se autor prezentoval dokumentárními soubory fotografií jako například Do or Die, demonstrující prostředí wrestlingových zápasů, nebo soubor „A Place Called Home", kde autor zobrazuje své rodné město subjektivním způsobem. Jinou cestou ale přistupuje autor ke svému nejnovějšímu a zároveň nejzdařilejšímu souboru. Téma je osobní, dalo by se říci, že pro autora zásadní. Jedná se o konfrontaci se smrtí svého otce, který zemřel ve Spojených státech, kam odjel za prací. *„Neznám svého otce. Nikdy jsem neměl příležitost ho poznat. Když jsem byl dítě, odjel do Spojených států, vydělat naší rodině na lepší zítřky. Vrátil se na rok a pak znovu odjel. Je pro mě osobou z fotografií, z vyprávění, hlasem v telefonním sluchátku, pamatuji si jen takové hovory s ním…Téměř o dvacet let později se snažím svého otce poznat. Pomáhají mi s tím blízcí. Matka, bratr, babička a strýc. Ukazují mi věci, které otec po sobě zanechal. Vykládají u starých fotografií. Dovolili mi vyfotografovat je na místech, kde s mým otcem prožili něco důležitého. Snažím se poznat svého otce a zároveň vím, že jsou tyto pokusy odsouzeny k neúspěchu."*[16] Soubor však není sestavený jako u předešlých fotografů, kdy dokumentují poslední setkání se svým otcem. Siderski ani nemá tu možnost, protože mu otec umírá, když mu bylo osm let. Práce je postavena na retrospektivním dohledávání informací. Dopisy, vzpomínky na telefonní rozhovory, dýmka, vláček a letadlo byly věci, které se dochovaly z pozůstalosti. Rafał Siderski pracuje se souborem fotografií ve více časových rovinách, využívá rodinného archivu, kde jsou zobrazeny situace s otcem. Další rovinou jsou pozůstalé předměty nafocené na neutrálním pozadí. A třetí rovina, kterou vytvořil, zastává stylizované, uměle nasvícené portréty členů rodiny, zasazené do reálného prostředí. Zároveň se ke každé stylizované fotografii rodinných příslušníků váže příběh, který demonstruje vzpomínku na zesnulého v prostředí, kde fotografie vznikla. Vznikl tak ucelený a velmi silný soubor, který je zároveň velmi osobní výpovědí autora. Publikace není svázaná, tvoří ji několik sešitů vložených do složek. Pět sešitů je věnováno otcovým

[16] Rafał Siderski popisuje svou životní situaci v rozhovoru pro časopis FOTO

nejbližším příbuzným: jeho matce, manželce, oběma synům a bratrovi. V každém sešitě najdeme vycizelovaný portrét ze středoformátového fotoaparátu, který Rafał Siderski vytvořil s akcentem na psychologické vykreslení v prostředí, v němž se dotyčná či dotyčný s jeho otcem setkávali. Autor se snažil přiblížit, snad i pochopit otce skrze fotografický soubor, nicméně zda-li se mu to podařilo, si může zodpovědět jen on sám.

Rafał Siderski, Leave Stay, nedatováno

3.7 Mariela Sancari – Moisés

Mariela Sancari se narodila roku 1976 v Buenos Aires v Argentině. Žije a pracuje v Mexiku od roku 1997. Její práce je zaměřena na identitu a paměť a způsob, jakým jsou vzájemně smíchány a ovlivňovány. Zkoumá tenké a neuchopitelné vzpomínky společně s fikcí. Získala řadu ocenění za svou práci: byla vybrána kurátorkou Susan Brightovou, aby byla zařazena do časopisu BJP Magazine 2015 Ones Watching, byla jmenována také jednou z objevů na FotoFestu 2014 Bienniale. Je vítězkou VI. Bienal Nacional de Artes Visuales Yucatan 2013 a ceny PHOTOEspaña Descubrimientos 2014, její práce byla vybrána pro XVI. Bienal de Fotografía z Centro de la Imagen a získala čestné uznání v XI. Bienal Monterrey FEMSA s její sérií Moisés. Získala také čestné uznání v oficiálním výběru Artemergente National Monterrey Biennale 2012 za sérii The Two Headed Horse. Soubor Moisés – Tanatologie tvrdí, že když nevidíme mrtvé tělo našich milovaných, brání nám přijmout jejich smrt. Pohled na tělo zemřelého nám pomáhá překonat jednu z nejkomplexnějších etap zármutku: popření. *„Moje sestra, dvojče a já jsme nemohli vidět tátovo mrtvé tělo. Doteď nevím, jestli to bylo proto, že spáchal sebevraždu nebo kvůli židovskému náboženskému vyznání, nebo obojí. To, že jsme jeho tělo nikdy neviděli, nás dovedlo k pochybnostem o jeho smrti v různých podobách. Pocit, že všechno je jen noční můra a fantazie, kterou máme obě, nás dovedla k představě, že ho najdeme, když jde po ulici nebo sedí v kavárně. Představa nás doprovázela po všechny ty roky. Jednou jsem četla, že hlavní úkolem fikce je upřednostňovat evoluci, která nás nutí uznat a stát se odlišným mezi lidmi kolem nás. Myslím si, že fikce nám pomůže popsat nekonečnou zásobu nevědomí a dovolí nám si představit naše touhy a fantazie. Moisés je typologie portrétů mužů v sedmdesátých letech, věk, který by měl můj otec dnes, kdyby byl naživu.“*[17] Autorka na základě inzerátu v novinách oslovuje muže, kteří splňují její požadavky na otce. Vytváří tak soubor, který rozděluje do dvou částí. V první, s názvem Moisés Is Not Dead, portrétuje muže na neutrálním pozadí v sekvencích formou tryptichu, nebo vytváří dvojitý portrét do formy dyptichu. V některých fotografiích se autorka stylizuje k portrétovanému. Celou sérii uzavírá knihou, která má netradiční charakter. Rozevírá se ve středu a je sestavena nikoliv ze dvou stránek, ale tří. Lze v ní listovat více způsoby a vytvářet

[17] Mariela Sancari ke své knize vysvětluje záměr své tvorby

tak dyptichy nebo tryptichy. Kniha byla vybrána časopisem Time mezi nejlepší fotografické knihy za rok 2015. Autorka zároveň vytvořila fotografickou výstavu, kterou pojímá netradičním způsobem. Z portrétních fotografií vytváří objekt. V druhé části série Moisés s podtitulem „Landscapes" se snaží zpochybňovat limity prezentace, rezignuje na sérii portrétů a vytváří básnickou krajinu. Portréty formou dyptichu a tryptichu skládá v řadě za sebou a vytváří tak dojem jediné sekvence. Mariela Sancari klade důraz jak na obsahovou rovinu, tak na formu. Nebojí se experimentovat, a proto si získává věhlas mezi výběrem nejlepších knih za rok 2015 nejen pro Times, ale i ocenění v The Guardian, Photo-eye Best Books 2015, Best Photo Books za rok 2015, patří mezi 10 nejoblíbenějších a také netradičních fotografických knih společnosti Lensculture a mezi nejlepší knihy Internazionale za rok 2015.

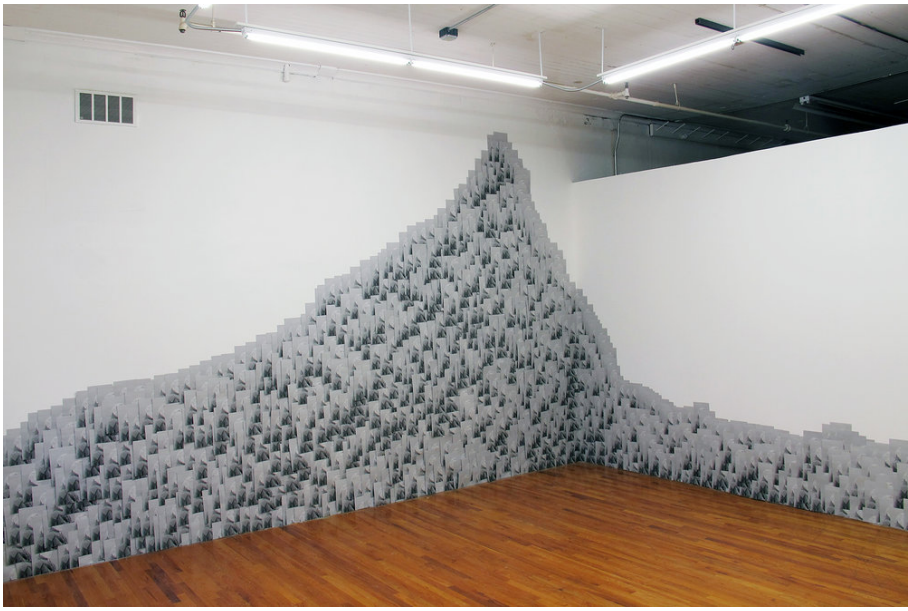

Mariela Sancari, Moisés, nedatováno

4. OJEDINĚLÉ FOTOGRAFIE OTCŮ

Poslední část je zaměřena na fotografie, které vznikly samostatně, bez záměru vytvoření uceleného souboru. Jsou to mnohdy momentky ze života, nebo se jedná o samostatný snímek, který se pro autora ukázal jako zásadní pro jeho tvorbu. Význačným fotografem je pro tuto kapitolu Duane Michals, který svou fotografií a dopisem vzpomíná na příběh s tátou. Ten mu kdysi řekl o tajném dopise, který mu někdy předá. Po tátově smrti se autor zamýšlí o jakém dopisu mluvil. Přijde mu to jako zásadní moment a vytváří snímek s dopisem pro svého tátu. V podstatě se jedná o popisek pod fotografii, která se záhy ukáže jako autorův osobitý rukopis. Annie Leibovitz zase vytvářela deník ze svého života. Mimo její komerční zakázky, které byla zvyklá realizovat z velkých scén, fotografovala i docela prosté, každodenní motivy reportážním duchem. Do jejího deníku tak vstoupily příběhy o Susan Sontag, dcerách Annie Leibovitz nebo rodičích. Josef Koudelka vyfotografoval svého otce a matku v bytě Henri Cartier Bressona, když přijeli navštívit svého syna do Francie. Posledním autorem je Jindřich Štreit. U něj můžeme vidět fotografii, kterou dosud nepublikoval. Jedná se pro autora o nejvýstižnější snímek, odrážející otcův charakter.

Josef Koudelka, bez názvu, nedatováno

4.1 Duane Michals

Duane Michals se narodil v McKeesportu, Pensylvánii. Poté co absolvoval hodiny umění na Carnegie Institute v Pittsburghu, dále získal v roce 1953 bakalářský titul na Univerzitě v Denveru. Ještě studoval Parsons School of Design a pracoval jako grafik pro Dance and Time. V roce 1966 začal využívat sekvencí k umocnění příběhu a v roce 1974 psát popisky na okraje fotografií. Jedna z nejzásadnějších fotografií se pro Duana Michalse stala s názem „A Letter From My Father". Ke snímku dodává: *„Když otec zemřel, napsal jsem dopis o mém tátovi. To byla první věc, kterou jsem napsal a tím se hráz přetrhla. Utíkal jsem za učitelem z umělecké školy a on mi řekl: ‚Děti ve škole říkají, že tvoje práce je tak špatná, že ji musíš vysvětlovat v popiscích pod snímkem. Co jim mám říct?' Řekl jsem: ‚Vyřiďte jim, že za pět let budou všichni psát na své fotografie.'"*[18]
Začal používat psaný text ke svým fotografiím na papíře, který se stal pro jeho práci typickým. Proč ale fotografie vznikla a byla pro Duana Michalse tak zásadní? Svůj záměr vysvětluje právě v dopise.

„Dopis mému tátovi.
Tak dlouho, co si jen pamatuji, mi táta vždycky říkal, že jednoho dne mi napíše velice mimořádný dopis. Ale nikdy se nezmínil, o čem ten dopis má být. Zkoušel jsem se ptát, co bych se v dopise měl dočíst, jaké tajemství, nebo co za důvěrnost si máme říct, jaké rodinné tajemství nemá být prozrazeno. Já vím, v co jsem doufal, abych se v dopise dočetl. Chtěl jsem po něm, aby mi pověděl, kde ukryl svou náklonnost. Ale pak zemřel, dopis nikdy nedorazil a já jsem nikdy nenašel to místo, kde ukryl svou lásku."[19]

Jsou fotografie, které mluví samy za sebe a které nepotřebují ani název. Ale u této je tomu přesně naopak. Duane Michals o sobě tvrdí, že se nikdy nechtěl stát fotografem, ostatně prošel více uměleckými žánry a troufám si říct, že na co má talent, je nejen rovina vizuální, ale i slovní. Dopisem vystihuje charakter nejen svého otce, který byl celý život dělníkem a gestem rukou odráží svůj pevný, snad až příliš

[18] Duane Michals popisuje příběh k fotografii „A Letter From My Father."

[19] Dopis "A Letter From My Father."

racionální životní postoj. Autor odráží i vlastní charakter citlivého člověka, který je vnímavý na své pocity.

A LETTER FROM MY FATHER

As long as I can remember, my father always said to me that one day
he would write me a very special letter. But he never told me
what the letter might be about. I used to try to guess what I might read
in the letter; what mystery, what intimacy we would at last share,
what family secret could now be revealed.
I know what I had hoped to read in the letter. I wanted him to tell me
where he had hidden his affections.
But then he died, and the letter never did arrive, and I never found that place
where he had hidden his love

Duane Michals, A Letter From My Father, 1960

4.2 Annie Leibovitz

Fotografku Annie Leibovitz není potřeba dlouze představovat. Její dráhu odstartovala spolupráce s hudební skupinou Rolling Stones, která končila na protidrogové odvykací kůře, a dále, po nastoupení do Vanity Fair, se zapsala jako portrétní a módní fotografka světového formátu. Je známá svými velkými nároky při tvorbě scén, které připodobňují ty z filmu. Nicméně když se vrátíme na počátek její tvorby, rukopisem byly černobílé fotografie z kinofilmového fotoaparátu Nikon s nasazeným objektivem s ohniskem 28 mm. A právě v tomto duchu vytvořila momentky z prostředí své rodiny. Když byla Annie Leibovitz dítě, dívala se na svět skrze rám. Byl to rám zadního okna od auta. Její otec byl profesionální voják a byl neustále posílán na nová místa. Takže rodiče sbalili do auta všech šest dětí a odjeli pryč. Je patrné, že Leibovitz dokáže kombinovat stylizované fotografování spolu s reportážním přístupem. Záběry z rodinného prostředí se tak stávají součástí jejího osobního deníku ze života, který zpracovala jak výstavou, tak knižně pod názvem „A Photographer's Life 1990–2005." Objevují se v ní snímky její velké rodiny, rodičů, ze života se Susan Sontag, narození její tří dcer a také o šest měsíců později smrt otce Annie Leibovitz.

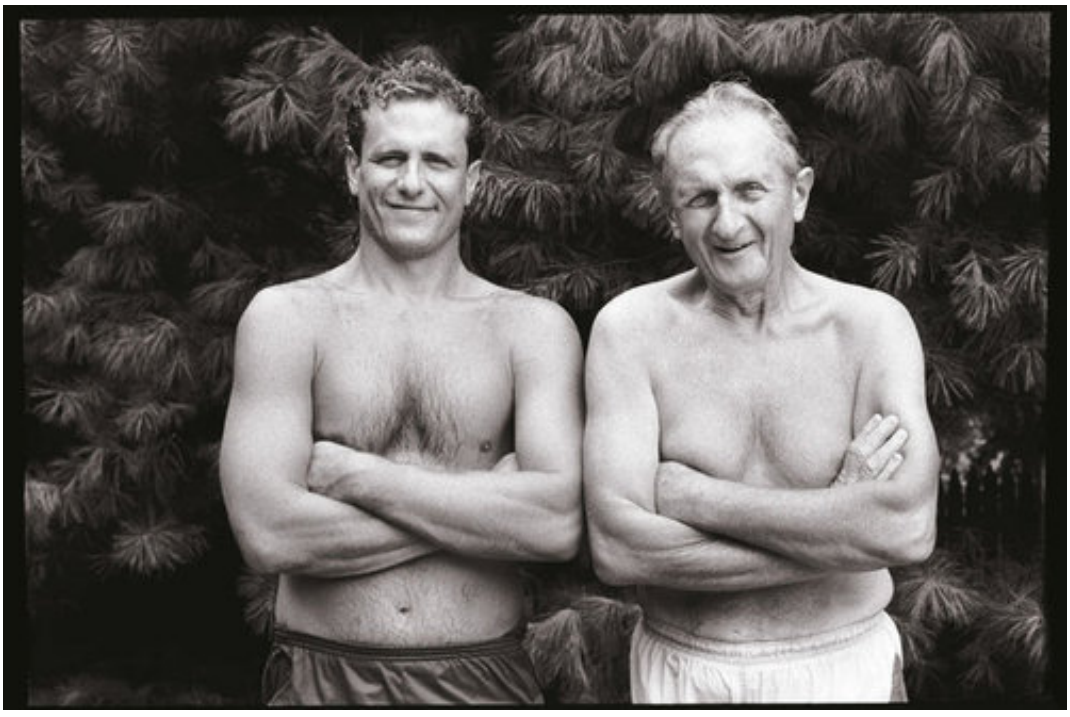

Annie Leibovitz, My Brother Philip And My Father, 1988

4.3 Josef Koudelka

Dokumentární fotograf, který se narodil 10. ledna 1938 v Boskovicích. Patří mezi soudobé nejvýznamnější fotografy a je členem prestižní fotografické agentury Magnum. Proslavil se záběry vpádu ruských vojsk do Prahy ze srpna roku 1968 a taky rozsáhlým souborem o Cikánech, jak je sám nazývá. Již v útlém mládí začal fotografovat bakelitovým fotoaprátem a později požádal svého tatínka, aby mu dal peníze na dvouokou zrcadlovku Rolleiflex, kterou si chtěl koupit od svého kamaráda z průmyslovky. I vzhledem k otcově spořivosti se nakonec rozhodne svého syna podpořit. Otevírá tak částečně jeho cestu k divadelním fotografiím, které vznikaly právě na fotoaparát Rolleiflex. Zároveň na nástěnce v jeho pražském bytě visí vedle fotografií dětí i snímek obou rodičů, kteří sedí u Henri Cartier-Bressona, když přijeli navštívit svého syna. Dali jim povolení vycestovat po sedmi letech.

Josef Koudelka, bez názvu, nedatováno

4.4 Jindřich Štreit

Narozen 5. září 1946 ve Vsetíně, je dokumentárním fotografem, který se zaměřuje na sociální tématiku, oblast mezilidských vztahů a je znám zejména souborem fotografií z prostředí vesnice. Jeho táta mu dal peníze na první fotoaparát pod podmínkou, že nikdy nebude kouřit. Ten slib dodržel. Po vzoru svého táty učitele vystudoval pedagogickou fakultu na Univerzitě Palackého v Olomouci a dodnes je aktivním pedagogem. Vyučuje na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě, vede řadu seminářů a workshopů. S jeho otcem dokonce učili na stejné škole, což můžeme vidět z fotografií Jindřicha Štreita ze školního prostředí. Nicméně fotografii, na které je jeho táta a kterou si cení nejvíce, je motiv, kdy je otočený zády a dívá se směrem do včelího úlu. Byl náruživý včelař a i když mu není vidět do tváře, jedná se o jeho nejcharakterističtější postoj. Zároveň se jedná o doposud nepublikovanou fotografii. Jindřich Štreit demonstruje skutečnost, že zdravé mezilidské vztahy si dokázal udržet nejen mezi lidmi, které poznával díky fotografii, ale i v kruhu rodinném.

Jindřich Štreit, bez názvu, 80. léta

ZÁVĚR

Cílem práce bylo vymezit pojem otcovství z hlediska fotografie a přístupu jednotlivých autorů. Podařilo se najít spojitost k tématu skrze čtyři různé úhly pohledu. Otázkou smrti blízkého člověka si autoři zpracovávali náročnou situaci, ve které se nacházeli, a zároveň si vytvářeli vzpomínky na situace, které zanedlouho nebyly. V rodinné fotografii, kde autoři znázornili otce jako součást partnerského vztahu, ať už přímo, nebo individuálně na samostatných fotografiích ukázali, že otec je součástí rodiny. V některých případech šlo o spojitost s prostředím, ve kterém žili, nebo byl podtržen sociální statut, který zastávali. Ve třetím pohledu plnila fotografie zejména funkci arteterapie, kdy se díky ní dostali blíže ke svému otci, aby mu více porozuměli. V několika případech se jednalo o odkrývání starých ran, které sahaly až do dětství a díky fotografii byli schopni překonat prvotní nechuť a dostat se tak k porozumění a pochopení své životní situace. Závěrečná část je věnovaná autorům, kteří neměli záměr vytvořit soubor o svém otci, ale během své fotografické praxe se nevyhnuli tomu, aby hledáček fotoaparátu namířili alespoň jednou na svého tátu. Po zpracování tématu jsem zároveň dospěl k závěru, že téma je obsáhlé natolik, že není možné obsáhnout všechny autory. I tak vnímám jeho důležitost, protože ukazuje velmi osobní rovinu fotografů a zároveň staví fotografii nejen jako nástroj zachycující okamžik, ale jako prostředek pro lepší sebepoznání. Pochopil jsem široké spektrum fotografie, kdy může plnit funkci artetarapie a zároveň se stává jednoduchým nástroje pro šíření vlastního příběhu. Příkladem je příběh Phillipa Toledana, který vytvořil blog, kde sdílel své fotografie otce. Vznikla tak interakce, která odrážela podobné zkušenosti lidí a zároveň ujištění pro autora, že v této náročné situaci není sám. Příběh Diany Markosian o nalezení táty po téměř dvaceti letech má podobný závěr s tím, který uvedl Toledano. I v jejím případě se po zveřejnění, respektive když fotografie získaly cenu v soutěži World Press Photo, začali ozývat nejen další fotografové, že mají podobnou zkušenost. V návaznosti na Dianu Markosian se navrací ke svým kořenům i Tomasz Tyndyk, který vyrůstal bez otce. V jeho případě mu slouží prostředí městského parku, kde potkal svého tátu alkoholika a rozpomíná se na své dětství. Dojde k uvědomění a vyjádření soucitu nejen k jeho životu, ale i dalších lidí, kteří tam žijí v nevědomí. Elianor Carruci jasně definuje přístup k fotografii, který je protkán tématem spojeným s otcem. Jedná se terapeutickou rovinu, prohlubující vtah nejen k druhým, ale především k sobě samému. Co se ve

více souborech opakuje, jsou sdělení skrze dopisy. Ať už se jedná o příběh Richarda Avedona, který píše dopis svému tátovi, nebo Phillipa Toledana, jemuž jeho otec, trpící ztrátou paměti, nechával písemné vzkazy, dále Terryho Richadsona, kterému jeho otec nechal dopis s radou do života, anebo Duane Michals, když zjistil, že mu otec za celý život nenapsal tajný dopis, rozhodl se ho napsat sám pod fotografii, kde je otec, matka a bratr. Dalším společným motivem jsou přírodní motivy v sérii fotografií. Paddy Summerfield a Christopher Anderson nacházejí význam prostředí kolem sebe, které odráží odchod blízkého člověka. Zmrzlé větve stromů nebo okvětní listy sakur značí pomíjivost lidského života. Summerfield i po odchodu obou rodičů neodkládá fotoaparát a závěr souboru věnuje zarůstající zahradě. V této práci je výčet několika autorů, kteří dokázali mít dobrý vztah se svým otcem a taky jsou zde zmínění tací, kteří si tento vztah dokázali najít v průběhu života anebo zachovat až do jeho konce. Ne každému se toto v životě podaří, moment, kdy si rozumíte se svými rodiči, nebo alespoň že jim rozumíte, nicméně i tak není nikdy pozdě na to udělat krok vpřed.

POUŽITÉ ZDROJE

Literatura

Phillip Toledano, 2010. Days with my father. Sydney. ISBN 9780733625510

Revolver Revue. Petra Steinerová TÁTA. Praha: Společnost pro Revolver Revue, 2007, č. 68, 79. ISSN-1210-2881.

FOTO 26/2016, Rafał Siderski: Odejít - zůstat, s. 44-49. ISBN 9771805333006

Josef Koudelka [dokumentární film]. Česko, 2017. ČT art 18. 1. 2017 19:20

Internetové zdroje

AVEDON, Richard, avedonfoundation.org: oficiální internetová stránka Richarda Avedona [online]. [vid. 23. března 2018].
Dostupné z https://www.avedonfoundation.org/history/

Letter from Richard Avedon [festival] Letters Live, Hay Festival 31. 5. 2014. In: *Youtube* [online] 3. 6. 2014 [cit. 2018-03-15].
Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=ZJSb6AtCKQA

TOLEDANO, Phillip, Days with my father, [online]. [vid. 16. 5. 2010].
Dostupné z https://www.theguardian.com/artanddesign/gallery/2010/may/16/days-with-my-father

ANDERSON, Christopher, Bio, [online]. [vid. 20. 3. 2018].
Dostupné z https://christopherandersonphoto.com/BIO/1

ANDERSON, Christopher, Son, Magnum photos [online]. [vid. 16. 3. 2018].
Dostupné z http://pro.magnumphotos.com/C.aspx?VP3=CMS3&VF=MAGO31_10_VForm&ERID=24KL53ZQ5L

ANDERSON, Christopher, Son by Christopher Anderson [online]. [vid. 6. 11. 2013].
Dostupné z https://www.ignant.com/2013/11/06/son-by-christopher-anderson/

BOROWICK, Nancy, The Family Imprint, The Story [online]. [vid. 7. 3. 2018].
Dostupné z http://www.nancyborowick.com/the-famliy-imprint/the-story/

HOLLY, Michaela, Father [online]. [vid. 12. 3. 2018].
Dostupné z https://www.lensculture.com/michaela-holly

SANCARI, Mariela, Series Moisés, Statement [online]. [vid. 11. 2. 2018].
Dostupné z http://marielasancari.com/moises-statement/

Elinor Carucci - Photographer. In: youtube.com [online].2. 9. 2014 [cit. 2018-04-02]. Záznam dostupný z https://www.youtube.com/watch?v=FLIIxToDqq0. Kanál uživatele School of Visual Arts

CARUCCI, Elinor, CV|BIO [online]. [cit. 1.5.2018].
Dostupné z http://www.elinorcarucci.com/bio.php#0

SUMMERFIELD, Paddy, About [online]. [cit. 3.5.2018].
Dostupné z *https://www.paddysummerfield.com/about/*

Peddy Summerfield: Mother and Father. In: *Youtube* [online] 16. 10. 2015 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=ZJSb6AtCKQA

SULTAN, Larry, Pictures From Home [online]. [cit. 20.4.2018].
Dostupné z http://www.mackbooks.co.uk/books/1164-Pictures-From-Home.html

BARNEY, Tina, About [online]. [cit. 24.4.2018].
Dostupné z http://www.tinabarney.com/about/

TROJAN, Tomáš, Rodiče [online]. [cit. 29.4.2018].
Dostupné z http://tomastrojan.cz/test01/uncategorized/rodice/

ADAMS, Tim, Richard Billingham: `I just hated growing up in that tower block` [online]. 13. 3. 2016 [cit. 2018-05-02].
Dostupné z https://www.theguardian.com/artanddesign/2016/mar/13/richard-billingham-tower-block-white-dee-rays-a-laugh-liz

BILLINGHAM, Richard [online]. [cit. 5. 5. 2018].
Dostupné z http://www.tate.org.uk/art/artists/richard-billingham-2749

MARKOSIAN, Diána, about [online]. [cit. 6. 5. 2018].
Dostupné z http://www.dianamarkosian.com/pages/about

Diana Markosian (2013 Joop Swart Masterclass). In: *Youtube* [online] 18. 5. 2017 [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=RtCsd1nmMiY

GANALOPOULOS, Panos, Duane Michals [online]. 20. 3. 2017 [cit. 6. 5. 2018].
Dostupné z https://www.saturdaysnyc.com/magazine/duane-michals

MICHALS, Duane [online]. [cit. 7. 5. 2018]. Dostupné z https://www.icp.org/browse/archive/constituents/duane-michals?all/all/all/all/0

RICHARDSON, Terry, Terry Richardson Took Some Pictures of His Dad [online]. [cit. 7. 5. 2018]. Dostupné z https://www.vice.com/en_uk/article/3b5b4v/terry-richardsons-dad

TYNDYK, Tomek, “the garden of kings” [online]. [cit. 7. 5. 2018]. Dostupné z https://profilabtiffopen.wordpress.com/2016/07/24/tomasz-tyndyk/#jp-carousel-264

SCOTT, Janny, From Annie Leibovitz: Life, and Death, Examined [online]. 6. 10. 2006 [cit. 8. 5. 2018].
Dostupné z https://www.nytimes.com/2006/10/06/arts/design/06leib.html

JMENNÝ REJSTŘÍK

Anderson Christopher	11, 12, 48, 49, 64
Barney Tina	32
Billingham Richard	11, 13, 14, 15
Borowick Nancy	11, 12, 39, 40, 41
Carucci Elinor	25, 26, 27
Frenczak Paweł	18
Holly Michaela	11, 12, 39, 50, 51
Koudelka Josef	12, 57, 61
Leibovitz Annie	57, 60
Markosian Diana	11, 22, 23, 24, 63
Michals Duane	12, 57, 58, 59, 64
Ocelková Petra	11, 28, 29
Richardson Terry	11, 25, 35, 36
Sancari Mariela	11, 12, 39, 54, 55, 56
Siderski Rafał	11, 12, 39, 52 ,53
Steinerová Petra	11, 16, 17
Sultan Larry	11, 33
Summerfield Paddy	11, 25, 37, 38, 64
Štreit Jindřich	12, 57, 62
Toledano Phillip	11, 39, 46, 47, 63
Trojan Tomáš	11, 25, 30, 31
Tyndyk Tomasz	11, 20, 21, 63

TÉMA OTCE VE FOTOGRAFII

Bc. Dominik Bachůrek

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezská univerzita v Opavě 2018

Počet stran: 68
Počet znaků: 56 426
Počet normostran: 31
Počet fotografií: 100
Celkový počet výtisků: 5